دست نامرئی

حامد رمضانی
رئیس کمیته بازرگانی انجمن پسته ایران

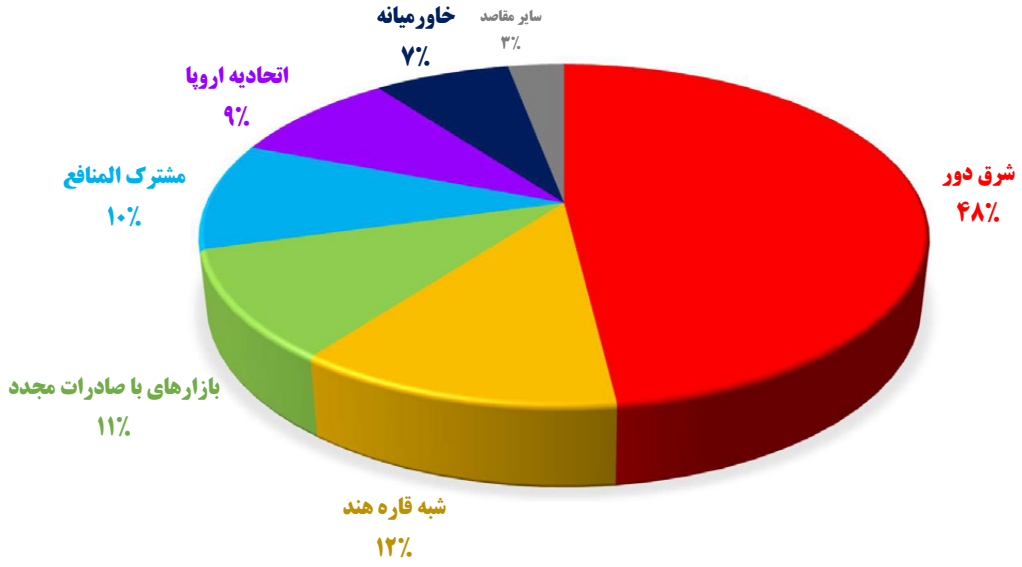
از شگفتی‌های روزگار است که ما در یک اقتصاد آلوده به نفحات نفت! شاهد یک اکوسیستم منطبق بر اصول بازار آزاد هستیم. هیچ‌کس نمی‌تواند منکر عوامل موثر بر بازار پسته شود، اما آنچه مسلم است همه این عوامل و چالش‌ها در راستای تحقق و بقای بازار کنونی است. به‌طرز حیرت انگیزی، تمامی عوامل تأثیرگذار که عیناً وجه تمایز پسته ایران با رقیب تجاریش محسوب می‌شوند، نقطه قوت ما در به‌وجود آوردن چنین اکو سیستمی شده‌اند؛ گویی دستی نامرئی برآمده و نفع شخصی را به نفع عمومی تبدیل می کند.

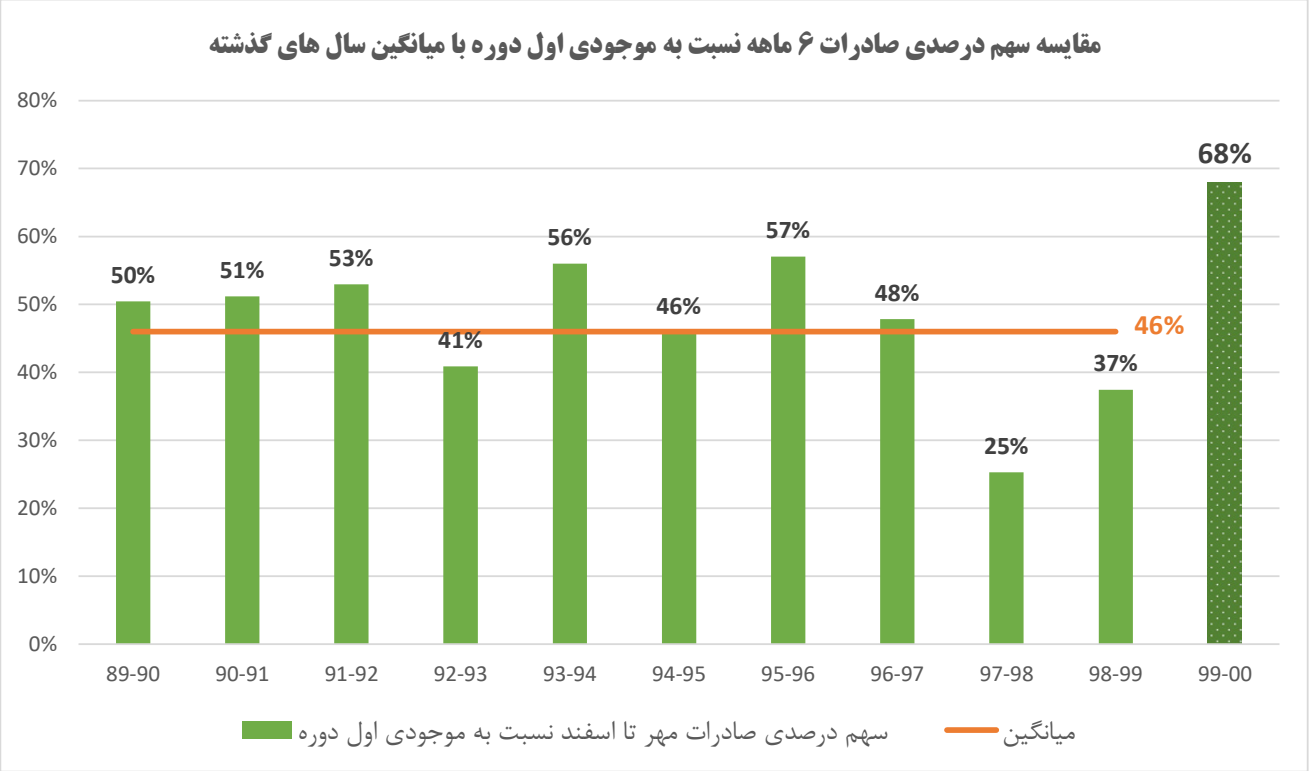
در شش ماه گذشته ما شاهد بروز چنین تأثیرات قابل لمسی در بازار پسته بوده‌ایم. میزان عرضه، میزان تقاضا و قیمت رقابتی، در نهایت راه را برای موفقیت صادرات پسته هموار کرد، وگرنه تحقق چنین دستاوردی با توسل به هیچ دستورالعمل و بخشنامه‌ای امکان‌پذیر نبود. در این میان نباید از دست اندازها و مشکلات عدیده در بخش تعهدات ارزی، نوسانات ارزی و مشکلات گاهاً پیچیده حمل و نقل غافل ماند؛ هرچند که به‌نظر می‌رسد سهم این عوامل در کاهش میزان صادرات بسیار اندک است، اما هزینه سربار را بر تجارت پسته ایران تحمیل کرده‌است.

آنچه در ماه‌های آتی برای تجارت پسته حیاتی به نظر می‌رسد، مابه التفاوت قیمت خرید پسته و قیمت دلاری است و همین‌طور میزان عرضه محصول به بازار که ممکن است به دلیل سرمازدگی و کاهش موجودی دچار نوسان شده باشد. افزایش قیمت در داخل، این سیگنال طبیعی را به خریدار نهایی می‌دهد که امکان تغییر قیمت، اجتناب‌ناپذیر خواهد بود. باید منظر ماند و دید که تأثیر افزایش قیمت در بازارهای نهایی و عمده پسته به چه مقدار و چه صورت رقم می‌خورد.

در ادامه، تحلیل وضعیت صادرات در اسفندماه جایگاه پسته ایران را در مقاصد مختلف نشان می‌دهد.

سهم درصدی مقاصد مختلف از صادرات انواع پسته ایران تا پایان اسفندماه

شرق دور

در اسفند ماه فروش پسته در بازار عمده شرق دور نسبت به ماه گذشته دچار اُفت شد، اما در نهایت به فروش کلی حدود ۷۰ هزار تن از ابتدای سال تجاری دست یافتیم. در ماه گذشته بازار کشش سابق خود را از دست داد، اما با افزایش قیمت‌ها این انتظار وجود دارد که بازار به سمت رونق حرکت کند و جان دوباره‌ای گیرد.

شبه قاره هند

لقب شگفت‌سازترین بازار هدف پسته ایران در شش ماه گذشته، برازنده شبه قاره هند است. افزایش ۶۴ درصدی فروش ایران نسبت به سال محصولی گذشته نشان از پتانسیل بالای این بازار برای فروش پسته دارد. افزایش آشنایی با خواسته‌های مشتری نهایی، کیفیت خوب پسته‌های کشیده و مغز به این بازار، عدد صادرات پسته ایران به شبه قاره هند را به عدد ۱۸ هزار تن نزدیک کرده‌است.

اروپا

اگر بخواهیم این بازار را با سال‌های رونق آن مقایسه کنیم، چیزی جز ناامیدی در انتظار ما نخواهد بود. اما با این حال رتبه چهارم را در بین بازارهای هدف پسته ایران به خود اختصاص داده‌است؛ این در حالی است که در ماه گذشته عدد صادرات به این بازار قابل توجه بوده‌است. صادرات ماهیانه به اروپا حدود ۳ هزار تن و صادرات کل شش ماه اول سال محصولی بالغ بر ۱۳هزار تن بوده‌است. انتظار می‌رود که حجم قابل توجهی از این میزان صادرات در اسفندماه به‌صورت نافروش به اروپا ارسال شده باشد.

خاورمیانه

بازار سنتی و قابل اتکا خاورمیانه عدد ۱۰ هزار تن را در طی شش ماه اول محصولی تجربه کرده‌است و به‌نظر می‌رسد به‌خاطر پیش رو بودن ماه مبارک رمضان، عدد صادرات به این بازار در فروردین ماه افزایش پیدا کند.

صادرات مجدد

حجم صادرات پسته ایران به بازارهای صادرات مجدد مجموعاً ۱۵ هزار تن بوده و عدد قابل توجهی از حجم کل صادرات پسته را شامل شده است.

مشترک المنافع

این بازار رشد قابل توجهی داشته‌است، به‌خصوص در بازار کشور روسیه، افزایش صادرات خوبی را شاهد بوده‌ایم. قیمت مناسب و رقابتی و شناخت بازار برای گسترش و افزایش صادرات به این بازار نقش مهمی را ایفا کرده‌است.